

KLASSISK ARABISK

PENSUMLITTERATUR

19. mai 2025

Listen vil oppdateres, da særlig med tillegg av anbefalt litteratur, før semesterstart.
Siste versjon av listen ligger her: www.filologi.no/pensum/2025/arabisk-klassisk.pdf.

Nedenfor finnes en veiledende liste over pensumlitteratur for dette kurset. Etter bekreftet opptak anbefales det at man anskaffer et eksemplar av innføringsboken før første undervisningstime.

De viktigste bøkene her er **Thackston 1994**, **Wehrs ordbok** (moderne arabisk, men meget nyttig) og **Havas ordbok** (uunnværlig for klassisk arabisk). I tillegg må man gjøre seg kjent med **Fischers** referansegrammatikk. For Koranlesning må man også ha tilgang til et eksemplar av enten Badawi og Abdel Haleem 2008, Ambros 2004 eller Penrice 1873.

Som forberedelse til kurset anbefales at man leser raskt gjennom **Beeston 1968** og det som står under overskriften «Alfabet og uttale». Utover semesteret bør man også lese **Beeston 1970** og artiklene oppført under sekundærlitteratur.

INNFØRINGSBOK

Wheeler M. Thackston. *An Introduction to Koranic and Classical Arabic*. Bethesda: IBEX 1994.

ANDRE GODE RESSURSER

A. F. L. Beeston, [*Written Arabic: an approach to the basic structures*](#). Cambridge: Cambridge University Press 1968.

A. F. L. Beeston, [*The Arabic Language Today*](#), London: Hutchinson 1970. [Reprint: Georgetown University Press 2006]

Ernst Harder, Annemarie Schimmel & S. Fritz Forkel, [*Arabische Sprachlehre*](#). 20., korrigierte Auflage. Tübingen: Stauffenburg 2016.

ALFABET OG UTTALE

Når man leser klassisk arabisk, er uttale egentlig ukjent. Vi vet ikke akkurat hvordan språket ble uttalt i den viktigste historiske perioden, omtrent mellom år 500 og 1000 e.Kr. (altså før arabisk ble et verdensspråk og frem til kalifatets første sammenbrudd rundt år 950). Man kan bruke koranresitasjon som mal, eller velge en uttale av *فصحى* *fušḥā* «standardarabisk», eller velge et geografisk område som Syria eller Irak og lære uttalen der, med tilpasninger.

- Fischer, *Grammatik*, 2006: [Alfabetet](#).
- Fischer, *Grammar*, 2002: [Alfabetet med forklaringer](#).
- Beeston, *Written Arabic*, 1968: [Forklaringer med nyttige tabeller](#).
- Brustad, et al., *Alif Baa*, 1995: [Innføring i alfabetet \(bok og lydfiler\)](#).

REFERANSEGRAMMATIKKER

Wolfdietrich Fischer, [A Grammar of Classical Arabic](#). New Haven & London: Yale University Press 2002 (eller den tyske originalutgaven: Wolfdietrich Fischer, [Grammatik des Klassischen Arabisch](#). 4., verbesserte Auflage. Wiesbaden: Harrassowitz 2006)

William Wright, *A Grammar of the Arabic Language*. 2 Volumes. 3rd ed. rev. by W. Robertson Smith and M. J. de Goeje. Cambridge: Cambridge University Press, 1896-1898. Reprint: Beirut 1996. (Opprinnelig en engelsk oversettelse av Carl Paul Casparis *Grammatica arabica* fra 1844-1848). [link til UB: [bind 1](#) og [bind 2](#)] [[link til PDF](#)]

Hermann Reckendorf, *Arabische Syntax*. Heidelberg, 1921; [2. Aufl. Heidelberg](#) 1977. [[link til PDF](#)]

ORDBØKER

J[oseph] G[abriel] Hava, *Arabic-English Dictionary for the Use of Students*. Beirut: Catholic Press 1899. Boken finnes også i mange nyere opptrykk. [[link til PDF](#)] [[Søkbar digital utgave](#)]

Edward William Lane, *An Arabic-English Lexicon*. 8 Volumes. London 1863-1893. [[link til PDF](#)] [[Søkbar digital utgave](#)]

Reinhart Dozy, *Supplément aux dictionnaires arabes*. Leiden: Brill 1881. [link til PDF av [bind 1](#) og [bind 2](#)]

Hans Wehr, *A Dictionary of modern written Arabic*. Wiesbaden: Otto Harrassowitz.
3. utg. 1976 eller 4. utg. 1979 [og en rekke senere opptrykk på ulike forlag].

KORAN-ORDBØKER

- Elsaid M. Badawi and Muhammad Abdel Haleem, [*Arabic-English Dictionary of Qur'anic Usage*](#). Leiden and Boston: Brill, 2008.
- Arne Ambros, [*A concise dictionary of Koranic Arabic*](#). Wiesbaden: Reichert 2004.
- Arthur Jeffery, [*The foreign vocabulary of the Qur'ān*](#). Baroda: Oriental Institute 1938. Opptrykk New York: Brill 2007.
- Martin R. Zammit, [*A comparative lexical study of Qur'ānic Arabic*](#). Leiden: Brill 2002.
- John Penrice, [*A Dictionary and Glossary of the Korān*](#). London 1873. Finnes i mange ulike moderne opptrykk.

HÅNDBØKER

- H. A. R. Gibb et al., red., [*Encyclopaedia of Islam*](#) (Denne og andre viktige oppslagsverk er tilgjengelig for de fleste studenter og ansatte ved norske akademiske institusjoner via BrillOnline [Reference Works](#)).
- Lutz Edzard og Rudolf de Jong, red., [*Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics*](#) (EALL). Dette oppslagsverket bør brukes aktivt til å søke opp språklige og kulturhistoriske temaer studentene er interessert i. Studenter har tilgang gjennom Universitetsbiblioteket.

SEKUNDÆRLITTERATUR

- Jan Retsö, «[What is Arabic?](#)». Kapittel i *The Oxford Handbook of Arabic Linguistics*, ed. J. Owens, Oxford 2013, s. 433-450. Se også samme forfatters populærvitenskapelige behandling av temaet i «[Vad är arabiska?](#)».
- John Huehnergard, «[Arabic in Its Semitic Context](#)» (2017), i: *Arabic in Context, Celebrating 400 Years of Arabic at Leiden University*, red. Ahmad Al-Jallad. Leiden / Boston: Brill
- Herbjørn Jenssen, «[Arabic Language](#)», i: *Encyclopaedia of the Qur'ān*, red. Jane Dammen McAuliffe. Vol. I. Leiden: Brill 2001: 127-135.

- Ahmad Al-Jallad, «[The earliest stages of Arabic and its linguistic classification](#)», kapittel 16 i boken *The Routledge Handbook of Arabic Linguistics*, red. Elabbas Benmamoun og Reem Bassiouney, s. 315–331.
- A. F. L. Beeston et al., ed., [The Cambridge History of Arabic Literature: Arabic Literature to the End of the Umayyad Period](#). Cambridge: Cambridge University Press 1983. Kapitlene «Background Topics» (1–26), «Pre-Islamic Poetry» (27–113) [s. 38–109 om qasida kan leses overfladisk. Les godt 111–113] og «The Epistolary Genre» (154–179).
- Robert Hoyland, «Arabhood and Arabisation» (kapittel 8 i boken [Arabia and the Arabs](#). London and New York: Routledge 2001, s. 198–228).
- Robert Hoyland, «Language and Literature» (kapittel 9 i boken [Arabia and the Arabs](#). London and New York: Routledge 2001, s. 229–247)

VIDERE STUDIER AV ARABISK

For videre studier av klassisk arabisk ved Norsk filologisk institutt se våre nettsider om [forskningsseminarer](#).

Et fullstendig studium av klassisk arabisk fordrer også kjennskap til andre semittiske språk og til de andre store «islamske» språkene, særlig klassisk persisk og osmansk tyrkisk. Norsk filologisk institutt holder forskningsseminarer med originaltekster skrevet på flere semittiske språk, og på persisk og tyrkisk. Interesserte studenter ønskes velkommen til disse seminarene. Norsk filologisk institutt formidler også kontakt med ledende universitetsmiljøer i utlandet.

OM PENSUM OG FILOGISKE STUDIER

Filologiske innføringskurs har som regel fire typer pensumlitteratur: (1) innføringsbok, (2) ordbok, (3) referansegrammatikk og (4) håndbøker og sekundærlitteratur. I tillegg finnes i mange tilfeller øvingsbøker og ressurser på Internett. En god innføringsbok kan gjøre nytte som både grammatikk, ordbok, øvingsbok og en sjelden gang som innføring til sekundærlitteraturen. Den filologiske metode gjelder også for studier av talespråk, men må da

suppleres med samtaleøvelser. Når man studerer talte språk bør man også tidlig lære å hilse og føre enkle samtaler, gjerne samtidig med studier av skrift og uttale.

For å lære et klassisk skriftspråk godt må man studere inngående en god innføringsbok, gjøre seg kjent med ordbøker og referanselitteratur, pugge ord (helst ved å lage egne glosesbøker og flashcards) og ikke minst lese setninger og etter hvert tekster jevnlig. Det tar lang tid å sette seg inn i et språk og en skriftradisjon på denne måten, og de fleste må studere minst én time per dag i omtrent et år for å få en god grunnleggende kjennskap til språket. I tillegg til å daglig lese noen sider i læreboken, pugge ord på trikken, lese setninger høyt for seg selv, osv., bør man arbeide grundigere, tilsvarende én arbeidsdag eller mer, minst én gang eller to i uken. Gode kurs og innføringsbøker følger en progresjon som er tilpasset en slik arbeidsmengde. Med gode teknikker og hardt arbeid kan man i mange tilfeller lære den grunnleggende grammatikken og et basisordforråd det første halvåret og deretter anvende mer tid på lesning av tekster og bruk av ordbok og referansegrammatikk det andre halvåret. Håndbøker og sekundærlitteratur bør man gjøre seg fortløpende kjent med, gjerne også lettleste fremstillinger av den kulturtradisjonen språket tilhører. For klassiske skriftspråk finnes ofte en rekke gode ressurser gratis tilgjengelig som PDF eller i andre formater, ettersom mange av standardverkene er relativt gamle og ikke lenger opphavsrettsbeskyttet.